

עזר לבבא קמא
פרק שור שנגח ד' וה'
Sheet #3
דף לת.-לת:

I. Not Missing the Boat Questions

- 1) Why am I פטור if my שור gores a non-Jew's שור? Why is he obligated to pay me שלם even by תם? (see the מאירי here that will help you get one perspective on the מסקנה of this issue, keep in mind that he thinks that כיון שלא קיימו refers to the גוים not caring about watching their things from harming others...)

בית הבחירה (מאירי) מסכת בבא קמא דף לז עמוד ב

שור של ישראל שנגח שור של נכרי פטור מדין רעהו ושל נכרי שנגח של ישראל בין תם בין מועד משלם נזק שלם מתוך שאין חסים על ממון זולתם קונסין אותם שלא ירגילו עצמם להזיק...

- 2) What are three potential לימודים that can be derived from the פסוק in חבקוק, חבקוק? Who suggests these three פשטים?
- a.
  - b.
  - c.

- 3) What דין were the two Roman officers bothered by?

- 4) What practice of בבלי was עולא bothered by? How does his דבר תורה to רב שמואל make this point?

- 5) What is the דין of a שור של כותי שנגח שור של כותי? What about the other way around? Answer according to both the חכמים and רבי מאיר?

- 6) Explain why the דין is this way, according to both the חכמים and רבי מאיר (see רש"י ד"ה): (שור של ישראל):

II. that Emerge from the דף Questions

- 1) According to רש"י, are מצוות בני נח still מצויים in גוים?
- 2) What do we say about a normal Jew who is עוסק in תורה? ¹ Where does this Jew stand on the hierarchy of כלל ישראל?
- 3) Read the famous passage from the **ים של שלמה** below. Rav Schachter and many others quote this important piece constantly:

ים של שלמה מסכת בבא קמא פרק ד סימן ט
גם שמעינן מהאי ברייתא דאסור לשנות דברי תורה, אף כי הסכנה. וחייב למסור עצמו עליה, דלפי חד שינוי דתו' (ד"ה קראו) שמלכות הרשעה גזרה עליהם. ולמה לא ייראו חכמים שתעליל מלכות הרשעה עליהם. הלא לא תמצא דבר קשה כזה לומר בפני האומות שאנחנו פטורין מהזיקן, והם חייבים. וכי לא היה ראוי לחוש ח"ו לכמה שמדות וחורבות דליפוק מיניה. בפרט מלכות הרשעה, שכל מחשבתם רק להתגולל ולהתנפל על שונאינו. וא"כ היה להם לשנות, או שניהם חייבים, או שניהם פטורין. **אלא ש"מ שמחויבים אנו למסור על קידוש השם. ואם ח"ו ישנה הדין הוה ככופר בתורת משה.** ומסתמא איירי כגון שהשרים שאלו בפרטים על כל דין ודין, שור של ישראל שנגח לשל נכרי, ושל נכרי שנגח לשל ישראל. ועל כן השיבו האמת על קדושת השם. כי לא היה יכולת בידם לשמט את עצמם מדין זה. והא דאיתא בפ"ק דמגילה (ט ע"א) מעשה בתלמי שכינס ע"ב זקינים וכו', ושינו התורה. התם מן שמיא הוא דאסכימו בהדיהו, וכעין רוח הקודש היה. וכן איתא התם, נתן הקדוש ברוך הוא [בלב] כל אחד כו', והוה על פי הדיבור. ועוד, התם לא שינו שום דבר ממשמעותו, אלא שינו הלשון, דלא יהפכו למינות. וכמו ששינו כך הוא כוונת המקרא כפשוטו. אבל לומר על הפטור חייב, או להיפך, היה ככופר בתורת משה. **מה לי דיבור אחד מה לי כל התורה**, כדאיתא בפ' ג' דיומא (ל"ח ע"ב) אמר רב, כל השוכח דבר אחד מכל תלמודו גורם גלות לבניו. שנאמר (הושע ד, ז') ותשכח תורת אלהיך אשכח בניך גם אני. אלמא דדבר אחד מתורה הוא נקרא תורת ה':

- 4) What is the status of a כותי according to our גמ'?

III. The תוספות List with Questions

ד"ה: דאם כן לכתוב

What important תוס' do יסוד introduce regarding תם and מועד? How do you think this relates to the principle of עומדת במקומה עומדת?

ד"ה: עמד והתיר

See the **מהרש"ל** and **מהרש"א** to this תוס'. How do their different reads of תוס' influence the גמ'?

ד"ה: הרי הוא ככהן

ד"ה: קראו ושנו

ד"ה: גרי אריות הן

According to תוס', was the initial conversion of the כותים valid? Why would it be invalid?

You can skim על הנתנה ד"ה and ועל הכותית ד"ה but keep in mind that this is mostly a כתובת sugya.

¹ עגב, why do we use the לשון of עסק (which technically refers to business) when speaking about תורה? David Nakash remarked that the תוס' would always deliberately use משלים of business when referring to תורה. This is because to be successful in business, people totally immerse themselves into their dealings. They know everything about what's going on. We should feel at least this serious about תורה. עסק. תורה means being deeply invested in תורה.